

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro základní vzdělávání

(zpracovaný podle RVP ZV)

„ŠKOLA PRO KAŽDÉHO“

Školní družina

Adresa školy:

Základní škola Mladá Boleslav, Václavkova 1082

Václavkova 1082

293 01 Mladá Boleslav

IČO: 750 34 018

IZO: 600 049 248

Ředitel: Mgr. Lukáš Zahrada

Zřizovatel: Magistrát města Mladá Boleslav, Komenského náměstí 61
293 49 Mladá Boleslav

Obsah ŠVP

- 1. Charakteristika ŠD**
 - 1.1 Materiální podmínky
 - 1.2 Ekonomické podmínky
 - 1.3 Personální podmínky
 - 1.4 Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví
 - 1.5 Podmínky pro činnost žáků se speciálně vzdělávacími potřebami
- 2. Podmínky zájmového vzdělávání ve ŠD**
 - 2.1 Časový plán
 - 2.2 Přihlašování a odhlašování žáků ve ŠD
- 3. Cíle zájmového vzdělávání**
 - 3.1 Cíle výchovně vzdělávací práce ve ŠD
- 4. Metody zájmového vzdělávání**
- 5. Formy vzdělávání**
- 6. Délka a časový plán vzdělávání ve školní družině**
- 7. Obsah zájmového vzdělávání**
 - 7.1 Rozvíjení klíčových kompetencí
- 8. Program výchovy a vzdělávání**
- 9. Praktická činnost školní družiny**
- 10. Evaluace a autoevaluace**
- 11. Závěr**

1. Charakteristika ŠD

Naše ŠD je součástí ZŠ. Na škole pracuje 7 oddělení ŠD.

Školní družina je otevřena od pondělí do pátku od 6.00 do 7.45 hod. ráno a od konce vyučování do 16.30 hod. odpoledne. Provoz ranní a odpolední ŠD se uskutečňuje v ŠD7- v prostorách jídelny. V době vedlejších prázdnin během školního roku je zajišťován provoz v rozsahu stanoveném ředitelem školy, a to na základě průzkumu zájmu o ŠD.

Ve školní družině dětem zabezpečujeme náplň volného času před vyučováním, po vyučování, před odchodem domů nebo do jiných zájmových aktivit. Snažíme se žákům vytvářet podmínky pro seberealizaci, ukázat jim, že ŠD není pokračováním školního vyučování, ale že práce ve ŠD je o zájmové činnosti, rekreaci a odpočinku. Spolupracujeme s třídními učiteli a výchovnou poradkyní ZŠ. ŠD se snaží prohlubovat a upevňovat spolupráci s rodiči našich žáků a zlepšovat vztahy mezi školou a rodinou.

1.1 Materiální podmínky

Oddělení ŠD prostorově využívají ke své činnosti jednotlivé herny, kmenové třídy žáků, tělocvičnu, zrcadlový sál, počítačovou učebnu, školní hřiště a hřiště s průlezkami. Prostory ŠD jsou vybaveny umyvadlem a odpovídajícím zářivkovým osvětlením. Každé oddělení je vybaveno sportovními, didaktickými a výtvarnými pomůckami. K dispozici mají i audiovizuální techniku. V každé ŠD se nacházejí společenské hry, stavebnice a jiné pomůcky, které žáci používají při různých družinových činnostech. Vybavení heren je pravidelně obnovováno a doplňováno.

1.2 Ekonomické podmínky

Za pobyt ve školní družině je vybírán měsíční poplatek 300,- Kč/žák. Poplatek je vybírán září - leden 1500,- Kč/žák, únor - červen 1500,- Kč/žák. Platba je zasílána na účet školy. Výši úhrady za školní družinu určuje ředitel školy.

1.3 Personální podmínky

Zájmové vzdělávání je řízeno 7 kvalifikovanými vychovatelkami a 1 nekvalifikovanou. Vychovatelky se orientují v mnoha zájmových aktivitách a účastní se akreditovaných vzdělávacích kurzů a seminářů. Vychovatelky se snaží vytvořit příznivé sociální klima všem žákům navštěvující ŠD.

1.4 Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví

Na začátku školního roku jsou žáci poučeni o bezpečnosti v ŠD, ŠJ, v tělocvičně, na dětském hřišti s průlezkami, v areálu školy, při vycházkách a různých akcích ŠD. O poučení je veden záznam v třídní knize ŠD. Žáci jsou v průběhu školního roku seznamováni s BOZP v určitém prostředí a při různých činnostech. Jsou seznámeni se správnými způsoby používání nástrojů a předmětů denní potřeby. Žáci jsou poučováni o zásadách správného chování nejen ve škole, ale i na veřejnosti. Opakovaně jsou seznamováni s postupem při úrazu.

Po skončení vyučování si vychovatelka vyzvedává žáky od třídních učitelů. Dále za doprovodu vychovatelky žáci odcházejí na oběd do ŠJ. Vychovatelka zajišťuje předávání žáka na zájmový kroužek. Přejít žák z zájmového kroužku zpět do ŠD zajišťuje vedoucí zájmového kroužku.

Vychovatelka dodržuje bezpečnostní předpisy při práci. Dojde-li k úrazu žáka, zajistí první pomoc. Lékárničky první pomoci se nacházejí v hernách ŠD. Vychovatelka neprodleně informuje zákonného zástupce žáka o jeho úrazu. Telefonní čísla zákonných zástupců žáků jsou zaznamenána v třídních knihách ŠD. Vychovatelka vyplní protokol o úrazu, který je umístěn ve sborovně a odevzdá na sekretariátu školy.

1.5 Podmínky pro činnost dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Respektujeme individualitu každého žáka, vytváříme přiměřené prostředí pro jeho všestranný rozvoj. Na podmínkách pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami budeme spolupracovat adekvátně s přihlédnutím k jejich handicapu s rodiči a se školou. Dle stupně a charakteru jejich handicapu bude umožňováno začleňování do volno časových aktivit a budou zajišťovány podmínky vhodné k rozvoji jejich osobnosti.

2. Podmínky zájmového vzdělávání ve ŠD

2.1 Časový plán

Školní družina je otevřena od pondělí do pátku od 6.00 do 7.45 hod. ráno a od konce vyučování do 16.30 hod. odpoledne. Vzhledem k organizaci výchovné činnosti jsou stanoveny termíny vyzvedávání žáků:

1. ročníky 12.45, 14.30, 15.30, 15.30 - 16.30 (O/ŠD)
2. ročníky 13.30, 14.30, 15.30, 15.30 - 16.30 (O/ŠD)
3. ročníky 13.30, 14.30, 15.30, 15.30 - 16.30 (O/ŠD)

6.00 – 7.45 ranní ŠD, odpočinková činnost, sebeobslužná činnost

1. ročníky

11.55 - 12.45 - příprava na oběd, oběd, předávání žáků rodičům, sebeobslužná činnost

12.45 - 13.45 - odpočinková a sebeobslužná činnost

13.45 - 14.30 - zájmová činnost, sebeobslužná činnost

14.30 - 15.30 - předávání žáků rodičům, předávání žáků na zájmový kroužek, rekreační činnost, sebeobslužná činnost

15.30 -16.30 - předávání žáků rodičům, odpolední ŠD, příprava na vyučování, sebeobslužná činnost

2. a 3. ročníky

11.55 - 12.50 - rekreační činnost, sebeobslužná činnost

12.50 - 13.30 - příprava na oběd, oběd, předávání žáků rodičům, sebeobslužná činnost

13.30 - 14.00 - předávání žáků do zájmových kroužků, odpočinková činnost, sebeobslužná činnost

14.00 - 14.30 - zájmová činnost, sebeobslužná činnost

14.30 - 15.30 - předávání žáků rodičům, předávání žáků na zájmový kroužek, rekreační činnost, sebeobslužná činnost

15.30 - 16.30 - předávání žáků rodičům, odpolední ŠD, příprava na vyučování, sebeobslužná činnost

2.2 Přihlašování a odhlašování žáků

Přihlašování žáků do školní družiny se uskutečňuje první školní den nového školního roku. Přednostně jsou zařazováni žáci 1. a 2. ročníků, žáci z vyšších ročníků jsou do ŠD zařazováni dle kapacitních možností. O přijetí žáka rozhoduje ředitel školy. Zákonní zástupci žáků přihlášených k pravidelné docházce do ŠD sdělí do zápisního lístku rozsah a způsob odchodu z družiny. Odhlášení žáka ze školní družiny je na základě písemné žádosti zákonného zástupce.

3. Cíle zájmového vzdělávání

3.1 Cíle výchovně vzdělávací práce ve ŠD

Probouzet v žákovi kladný přístup ke škole, ke vzdělávání a naučit jej rozlišovat čas práce, odpočinku a relaxace. Rozvíjet jeho osobní přístup k získávání nových vědomostí pro jeho osobní všeobecný rozhled – umožnit osvojení si strategie učení a motivovat ho pro celoživotní učení, podněcovat k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů, pomáhat rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi.

Výrazně motivovat nabízené zájmové činnosti a rozvíjet praktické dovednosti v zájmových činnostech. Naučit vztahu k vlastnoručně vytvořenému výkresu, výrobku či naučené písničky, básničky. Využívat dětské zvědavosti k samostatnému myšlení a tvoření vlastní práce. Umět zhodnotit svoji činnost, uvědomit si sebe, svůj čas, své chování a své postoje.

Naučit žáka správným zásadám chování ke spolužákům a vrstevníkům:

- oslovování a zdravení, žádost o pomoc ve škole nebo při práci, nevyvolávat konfliktní

- situace, pomoc staršího mladšímu při různých činnostech
- samostatné řešení problému, vytvoření postoje k problému
- rozvíjet kamarádství, rozpoznání lidí ve třídě, skupině, družině
- vést ke komunikaci
- rozvíjet schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- vést k toleranci i ke spolužákům jiné kultury, bez předsudků o společenských vrstvách a majetku

Naučit žáka správnému chování k pedagogům, občanům města a ostatním dospělým:

- oslovování a zdraví
- oslovování a etika při jednání s příchozími do školy
- rozpoznání špatného člověka, předcházení před vlastním ohrožením
- vést k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a hodnotám
- vytvářet potřebu projevu pozitivních citů, rozvíjet vnímavost a citové vztahy k lidem

Vést žáky aktivně ke vztahu k vlastnímu zdraví, zdravému prostředí ve společnosti a přírodě:

- učit žáky aktivně chránit zdraví a být za ně zodpovědný
- využívat akcí preventivního programu proti šikaně a protidrogového programu

4. Metody zájmového vzdělávání

- rozhovor
- skupinová práce
- komunitní kruh
- vyprávění
- dramatizace
- beseda
- výklad
- kvízy, křížovky, doplňovačky, rébusy
- praktické dovednosti
- poznávání rostlin, živočichů, přírodnin
- soutěže vědomostní
- soutěže sportovní
- hry pohybové, společenské, tvořivé, námětové, stolní, didaktické
- práce s informacemi
- multimediální výchova
- vycházky
- plnění projektů
- evaluační metody
- environmentální výchova

- exkurze, výlety
- relaxace
- spolupráce s rodiči-společné akce

5. Formy vzdělávání

Výchovně vzdělávací proces je uskutečňován ve všech činnostech, které v průběhu dne ve ŠD probíhají. Vyvažujeme spontánní a řízené aktivity. V řízené aktivitě vychovatelka s žáky naplňuje konkrétní výchovně vzdělávací cíle formou záměrného i spontánního učení. Důležitá je aktivní účast žáků, která je založená na smyslovém vnímání, prožitkovém a interaktivním učení. Všechny činnosti obsahují prvky hry a tvořivosti. Pomáháme při integraci jedinců s IVP, žákům s nevyhovujícím rodinným zázemím, uprchlíkům a účastníkům s odlišným mateřským jazykem.

ŠD slouží výchově, vzdělávání a rekreaci žáků. Vše je naplňováno činnostmi odpočinkovými, rekreačními, zájmovými a přípravou na vyučování.

- **odpočinkové činnosti:** odstraňují únavu - zařazujeme je po obědě a při ranní družině (společenské hry, poslech, četba, volné kreslení, vyprávění, vycházky).
- **rekreační činnosti:** regenerace sil - aktivní odpočinek (sport), organizovaná nebo spontánní činnost (činnost prováděná převážně venku - relaxace po soustředění ve vyučování).
- **zájmové činnosti:** rozvoj osobnosti žáka, seberealizace. Zařazovány jsou jako činnosti skupinové nebo individuální, jako organizované nebo spontánní. Dominující je aktivita žáků, která jim přináší radost a uspokojení. Vlastní aktivní činnost vychází ze zájmu žáků, zahání pocit nudy a nenaplněné doby.
- **příprava na vyučování:** okruh činností, které souvisejí s plněním školních povinností, vypracování domácích úkolů se souhlasem rodičů, procvičování učiva zábavnou formou didaktických her, práce s knihou, časopisy, počítačem.

Náplní práce nejsou jen činnosti opakující se z týdne na týden, ale i některé významnější akce, na jejichž přípravě se žáci aktivně podílejí (Masopust, Čertoviny, sportovní a kulturní akce s rodiči, výstavy prací, loutková představení).

Vychovatelky společně s žáky navštěvující ŠD spolupracují s třídními učiteli a žáky parlamentu školy na společných akcích (Strašidelný rej, Čertoviny, MDD).

6. Délka a časový plán vzdělávání

ŠVP je stanoven na dobu pěti let.

7. Obsah zájmového vzdělávání ve školní družině

7.1 Rozvíjení klíčové kompetence

Kompetence k učení

Žák

- učí se s chutí, započatou práci dokončí
- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby
- umí kriticky zhodnotit své výkony
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, klade si otázky a hledá na ně odpovědi
- získané poznatky dává do souvislostí
- zkušenosti uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení

Kompetence k řešení problémů

Žák

- všímá si dění i problémů, které ho motivují k řešení podobných problémů
- problém se učí pochopit, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách
- hledá různé způsoby řešení problémů
- uvědomuje si, že vyhýbání se problému nevede k cíli
- rozlišuje správná a chybná řešení

Kompetence k trávení volného času

Žák

- umí účelně trávit čas
- orientuje se v možnostech jeho smyslu plného vyžití
- rozvíjí své zájmy v organizovaných a individuálních činnostech

8. Program výchovy a vzdělávání

a) Místo, kde žijeme

Domov

Okruh rodiny a jejích členů, organizace života rodiny, zdravé prostředí rodiny, posílení vztahu k rodině (vyprávění o rodině, pantomima povolání členů rodiny, kreslíme volný čas s rodinou, popis domu, bytu, svého pokojíčku).

Škola

Seznámení se školou, orientace ve škole, pracovníci školy, cesta do školy, areál školy, školní jídelna, školní družiny, školní režim, kladný vztah ke škole (zdobíme ŠD, povídání o cestě do školy, dodržování pravidel silničního provozu, vycházka na dopravní hřiště, dopravní soutěž, dopravní pexeso, orientační závod v areálu školy).

Město, kde žijeme

Důležitá místa ve městě Mladá Boleslav, zajímavosti našeho města, orientace ve městě, důležité budovy – magistrát MB, školy, nemocnice, policie, hasiči, divadlo, kino, knihovny (návštěva knihovny, vycházka na Michalovickou Putnu, besedy, divadelní představení, návštěva Hasičské zbrojnice v MB).

Tradice našeho města

Povídáme si o tradicích našeho města, znak města, muzeum, vyprávíme si o masopustních zvycích našeho města dříve a nyní, vánoční výstavy (Masopust ve ŠD a masopustní rej městem, beseda o lidových tradicích a zvycích jara, písně o jaru, vánoční zvyky a tradice).

b) Lidé kolem nás

Soužití

V rodině, v kolektivu třídy, v družině, na ulici, základní komunikace mezi lidmi, jiná kultura - etnika, přijetí cizinců do kolektivu v praxi (besedujeme o povolání rodičů, povídáme si o prarodičích, o chování v družině, nový kamarád v ŠD, o chování lidí na ulici, malujeme portrét kamaráda, rozdíl slov kamarád, spolužák, přítel).

Chování mezi lidmi

Pravidla slušného chování, principy demokracie (zdravení, požádání o něco, poděkování, vhodné oblékání, chování v divadle, v kině, na veřejnosti, správné stolování).

Vlastnictví

- Soukromé (péče o své věci)
- Veřejné (máme společné hračky, nerozbíjej je, společné uklízení, výchovné besedy, navození modelových situací)

c) Lidé a čas

Orientace

Správný režim dne, správné využití volného času, orientace v čase, v prostoru, v minulosti (vyprávíme si o našem denním režimu, o našem volném čase, odpočinku, vyrábíme si kalendář, sváteční dny -Vánoce, Velikonoce, pohyb v prostoru - vpředu, vzadu, vlevo, vpravo, nahore, dole).

d) Rozmanitost přírody

Pozorování přírody v každém ročním období, rostliny, zvířata, přírodniny, domácí zvířátko, roční období, naše životní prostředí (vycházky do přírody, pozorování změn, povídáme si o rostlinách a malujeme je, pečujeme o ně, hrajeme květinová a zvířecí pexesa, kreslíme domácí zvířata a vyprávíme si o nich, návštěva ZOO, Zahrada při DDM, sbíráme plody a vyrábíme, stavíme domečky z přírodnin. Uskutečňujeme besedy na téma: Chraňme své životní prostředí, Třídění odpadu.

e) Člověk a jeho zdraví

Popis lidského těla, hygienické návyky, stravovací návyky, pitný režim, otužování, pohybové aktivity, zdravá strava (obkresluje postavu, popisujeme postavu, kvíz, povídáme si o hygieně svého těla, péče o chrup, čisté oblékání, sestavujeme si náš zdravý jídelníček, kreslíme ovoce a zeleninu, uspořádáme výstavu ovoce a zeleniny, vyrobíme si ovocný salát, soutěžíme v poznávání ovoce a zeleniny, povídáme si o důležitosti otužování, pohybu). Pořádáme soutěže (orientační běh, obratnostní závod, turnaj ve vybíjené, v přehazované). Učíme se pravidla nových sportovních her, sportujeme s rodiči.

9. Praktické činnosti ŠD

Činnost ŠD je členěna do ročních období: podzim, zima, jaro, léto (Rámcový plán ŠD).

Praktické činnosti ŠD jsou členěny na činnosti odpočinkové, rekreační, zájmové a přípravu na vyučování.

Zájmová činnost je členěna na rukodělnou, výtvarnou, hudební, přírodovědnou a sportovní.

10. Evaluace a autoevaluace

10.1 Evaluační plán

Týmové hodnocení

- Hodnocení ŠVP pro ŠD bude prováděno jednou za rok.

Hodnocení vedení školy

- Vedení činnosti ŠD
- Pestrůst činnosti
- Individuální přístup k žákům
- Dodržování BOZP
- Spolupráce s rodiči
- Prezentace ŠD na veřejnosti
- Zlepšování materiálních a personálních podmínek

10.2 Autoevaluace

Autoevaluace - vnitřní hodnocení ŠD napomáhá ke zkvalitňování práce vychovatelky.

Cíl

- Zlepšení stávajících podmínek v činnosti ŠD
- Lepší komunikace s rodiči

Nástroj autoevaluace

- Rozbor dokumentace
- Zpětná vazba od žáků (rozbory s žáky)
- Zpětná vazba od rodičů (rozhovory s rodiči na třídních schůzkách)
- Rozhovory s pedagogy
- Hodnocení ředitelem školy

11. Závěr

Snažíme se společně s žáky vytvářet hranice správného chování. Dáváme jim prostor pro jejich názor a řešení. Respektujeme osobnost každého žáka. Snažíme se, aby z žáků vyrostli šťastní a tvořiví lidé, kteří budou schopni zvládat běžné i náročné situace v budoucím životě.

Aktualizace k 1. 9. 2022

Zpracovala: Jitka Hrnčířová, vedoucí vychovatelka